

Sygn. akt I ACa 1055/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 1 marca 2017 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący :	SSA Tomasz Ślęzak
Sędziowie :	SA Lucyna Świdorska-Pilis SA Joanna Naczyńska (spr.)
Protokolant :	Małgorzata Kopeć

po rozpoznaniu w dniu 1 marca 2017 r. w Katowicach

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Bank Spółki Akcyjnej w W.

przeciwko H. W.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanej

od wyroku Sądu Okręgowego w Katowicach

z dnia 9 sierpnia 2016 r., sygn. akt I C 200/16,

- 1) oddala apelację;
- 2) oddala wniosek powódki o zasądzenie kosztów postępowania apelacyjnego.

SSA Joanna Naczyńska	SSA Tomasz Ślęzak	SSA Lucyna Świdorska-Pilis
----------------------	-------------------	----------------------------

Sygn. akt I ACa 1055/17

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 9 sierpnia 2016r. Sąd Okręgowy w Katowicach zasądził od pozwanej H. W. na rzecz powoda (...) Bank SA w W. 176.528,34zł z odsetkami:

#.

- umownymi od kwoty 154.951,43zł w wysokości czterokrotności stopy lombardowej NPB rocznie od 15 grudnia 2015r. do 31 grudnia 2015r., a od dnia 1 stycznia 2016r. w wysokości nieprzekraczającej dwukrotności wysokości odsetek ustawowych w stosunku rocznym (odsetki maksymalne);
- ustawowymi od kwoty 21.576,91zł od 17 grudnia 2015r. do dnia 31 grudnia 2015r., a od 1 stycznia 2016r. z odsetkami ustawowymi za opóźnienie

oraz kwotę 1.022,07zł z tytułu kosztów sądowych. Nadto, postanowił zwrócić powodowi różnicę między opłatą pobraną i należną, tj. 1.207zł i nadał wyrokowi rygor natychmiastowej wykonalności.

Rozstrzygnięcie to Sąd Okręgowy podjął po ustaleniu, iż mocą umowy z 29 kwietnia 2010r., aneksowanej 21 czerwca 2010r. i 12 listopada 2010r. powódka udzieliła pozwanej H. W. na okres do 12 maja 2030r. pożyczki hipotecznej w kwocie 167.454,51zł z zastrzeżeniem odsetek od zadłużenia przeterminowanego w wysokości czterokrotności oprocentowania kredytu lombardowego ((...) umowy). W związku z rat pożyczki, powódka pismem z 20 października 2014r., wypowiedziała pozwanej umowę pożyczki, co spowodowało postawienie w stan wymagalności niespłaconego kapitału wraz z należnymi odsetkami i kosztami. Powódka wystawiła wyciąg z ksiąg banku stwierdzający wysokość zadłużenia pozwanej na dzień 14 grudnia 2014r. na kwotę 176.528,34zł, na którą składają się:

- kwota 154.951,43zł tytułem należności głównej (niespłacony kapitał);
- kwota 5.229,53zł tytułem odsetek umownych za okres korzystania z kapitału w wysokości 7,11% od 12 czerwca 2014r. do dnia 1 grudnia 2014r.;
- kwota 16.347,38zł tytułem odsetek za opóźnienie w wysokości 10% od 11 grudnia 2014r. do dnia 14 grudnia 2015r.

Sąd Okręgowy ustalił również, iż pozwana H. W. liczy 59 lat. Od 30 lat jest rozwódką. Mieszka sama. Jej mieszkanie położone w T. przy ul. (...) jest obciążone hipoteką zwykłą i kaucyjną na rzecz powódki. Z uwagi na stan zdrowia pozwana przestała pracować. W okresie, gdy ZUS rozpatrywał jej wniosek o przyznanie renty z tytułu choroby zawodowej oraz z ogólnego stanu zdrowia, otrzymywała wyłącznie zasiłek stały z MOPS w kwocie około 500zł. W grudniu 2015r. ZUS przyznał jej rentę z tytułu choroby zawodowej w kwocie ok. 2.060zł. Uregulowała wówczas swoje zadłużenie czynszowe, a od stycznia 2016r. zaczęła ponownie spłacać pożyczkę, ale jedynie po 600zł miesięcznie, a nie po 1.460zł, gdyż jest jeszcze dłużnikiem innego banku, któremu płaci miesięcznie po 300zł, zamiast po 550zł. Poza rentą pozwana nie posiada innych dochodów. Pozostaje w stałym leczeniu neurologicznym, ortopedycznym i psychiatrycznym.

Pozwana uznała powództwo. Sąd Okręgowy, stwierdzając iż uznanie to nie jest sprzeczne z prawem, ani z zasadami współzycia społecznego i nie zmierza do obejścia prawa - w oparciu o art.720k.c., 359k.c. i 482k.c. - uwzględnił powództwo, zastrzegając jedynie, iż w związku ze zmianą od 1 stycznia 2016r. art.359§2 i §2¹k.c. (Dz.U z 2015, poz. 1830; art. 2) od tego dnia wysokość odsetek umownych od kwoty 154.951,43zł nie może przekraczać dwukrotności wysokości odsetek ustawowych w stosunku rocznym (odsetki maksymalne). Nadto, w oparciu o art. 98 §1 k.p.c. obciążył pozwaną obowiązkiem zwrotu powodce poniesionych przez nią kosztów procesu (1022,07zł); na podstawie art. 80 ustawy z 28 lipca 2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (test jedn. Dz.U z 2016, poz.623) nakazał zwrócić powodce nadpłaconą opłatę sądową. A jako że zasądzone roszczenie zostało uznane przez pozwaną - w oparciu o art.333 §1 pkt 2 k.p.c. - nadał wyrokowi klauzulę wykonalności.

Apelację od wyroku wniosła pozwana, domagając się jego zmiany przez rozłożenie zasądzonych od niej kwot na raty po 600zł każda, a alternatywnie wniosła o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania. Oświadczyła, iż utrzymuje się z renty z tytułu choroby zawodowej w kwocie 2.065zł, która ledwo jej wystarcza na opłacenie czynszu, mediów oraz żywności i leków. Wywodziła, iż nie posiada żadnych ruchomości, a jedyny jej majątek stanowi mieszkanie położone w T. przy ul. (...), obciążone hipoteką na rzecz powódki.

Podkreśliła, iż od wielu lat boryka się z problemami zdrowotnymi, a konieczność leczenia i spłaty innych zobowiązań uniemożliwia jej spłatę pożyczki zaciągniętej u powódki w ratach wyższych niż po 600zł.

Powódka wniosła o oddalenie apelacji i zasądzenie kosztów postępowania apelacyjnego, a z ostrożności procesowej na wypadek uwzględnienia apelacji wniosła o zastrzeżenie w wyroku, że brak terminowej zapłaty którejkolwiek rat spowoduje natychmiastową wymagalność pozostałych rat. Wywodziła, iż zaproponowane przez pozwaną raty są zbyt niskie w stosunku do wysokości długu.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 320 k.p.c. w szczególnie uzasadnionych wypadkach, Sąd może w wyroku rozłożyć na raty zasądzone świadczenie. Zakwalifikowanie danego wypadku za szczególnie uzasadniony pozostawione zostało uznaniu Sądu w ramach tzw. moratorium sędziowskiego, niemniej nie ulega wątpliwości, iż Sąd w tej materii powinien kierować się słusznym interesem obu stron procesu.

Trudna sytuacja zdrowotna i majątkowa pozwanej mogłaby przemawiać za rozłożeniem obciążającego ją świadczenia na raty, przy czym nie może ująć uwagi Sądu, iż pozwana w 2010r. zobowiązała się spłacić pożyczkę w 240 ratach po 1.460 zł miesięcznie (czyli w ciągu 20 lat). Po 7 latach od zawarcia umowy pożyczki, w sytuacji gdy saldo zadłużenia przenosi wartość udzielonej pożyczki (z racji braku jakichkolwiek spłat przez rok, a następnie spłat rat w niepełnej wysokości, doliczenia odsetek od kapitału i od należności przeterminowanych) pozwana oczekuje rozłożenia spłaty pożyczki na raty o ponad połowę niższe niż te, do spłaty których się zobowiązała w umowie i wydłużenia okresu spłaty do ponad 31 lat, jako że spłata samej należności głównej dochodzonej pozwem zajęłaby pozwanej ok. 24 lata (176.528,34zł :600zł =294 miesiące, czyli ponad 24 lata).

Wprawdzie art. 320 k.p.c. nie normuje dopuszczalnej ilości rat, na jakie Sąd może rozłożyć zasądzone w wyroku świadczenie pieniężne. Niemniej raty te muszą sukcesywnie pomniejszać saldo zobowiązania dłużnika i rokować całkowitą spłatę zadłużenia, a ich wysokość musi być ekonomicznie odczuwalna dla wierzyciela. Odwołując się do tychże kryteriów, ustawodawca w art. 212§3 k.c. dopuścił możliwość rozłożenia świadczenia z tytułu spłaty lub dopłaty wynikłej ze zniesienia współwłasności na nie więcej niż 120 rat, a zatem na okres nie dłuższy niż 10 lat. Rzecz jasna przepis ten nie znajduje w sprawie zastosowania, lecz Sąd przytacza go jedynie jako wskazówkę dla miarkowania kryteriów ustalenia granic słusznego interesu strony.

Uwzględnienie słusznego interesu jednej ze stron nie może pozbawiać zaspokojenia drugiej strony. Raty zaproponowane przez pozwaną są zbyt niskie, by prowadziły do realnego zaspokojenia roszczeń powódki, a pozwana nie jest w stanie płacić rat wyższych i z dużym prawdopodobieństwem można przyjąć, iż stan ten nie ulegnie w najbliższym czasie zmianie, jako że wkrótce pozwana osiągnie wiek emerytalny, co nie rokuje wzrostu dochodów.

Z tych to też przyczyn, Sąd Apelacyjny nie znajdując podstaw do rozłożenia zasądzonych od pozwanej na rzecz powódki świadczenia oddalił apelację - w oparciu o art. 385 k.p.c., jako bezzasadną. Mimo takiego rozstrzygnięcia, wniosek powódki o zasądzenie kosztów postępowania apelacyjnego został oddalony, jako że powódka nie poniosła żadnych kosztów w postępowaniu apelacyjnym.

SSA Joanna Naczyńska SSA Tomasz Ślęzak SSA Lucyna Świdorska-Pilis